

Barbara Šterbenc

NACE IMA DOLGE TACE.

Zbral, vezno besedilo napisal in uredil Franc Černigoj.

Ilustrirala Silva Karim.

Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Ljubljana 1996, 141 str.

Pri Zavodu za šolstvo Republike Slovenije je lani izšla knjiga *Nace ima dolge tace*. V njej je Franc Černigoj, učitelj slovenščine na osnovni šoli v Colu nad Ajdovščino zbral drobne pesmice, igrice, nagajivke, zmerljivke, spraševanke, uganke, molitvice in podobna besedila, ki so mu jih povedali Gorjani ali pa se jih je spomnil sam. Zbiral jih je na Trnovski, Hrušiški in Črnovrški planoti. Knjigo je s prijaznimi ilustracijami opremila Silva Karim.

Da bi ohranil besedila čim bolj takšna, kakor jih govorijo, jih je Franc Černigoj zapisal večinoma po izgovoru in v narečju. Ker se nekatera besedila pojavljajo v različicah, je vrstice, ki so različne, pisal vzporedno.

Knjiga je ena redkih, ki predstavljajo tudi slovensko "nonsens poezijo" preprostih ljudi. Mnoga besedila so zato tudi robata, surova in sočna.

Avtor knjige jih je razvrstil v 30 poglavij. V posameznem poglavju je zbral tista, ki so si po vsebini sorodna. V prvih sedmih poglavjih je predstavil otroške igre in izštevanke, potem sledijo besedne igre, zbadljivke, spraševanke, besedila o zaljubljenih in zakoncih, pa "molitvice" in besedila o svetnikih, dnevih v tednu, Tonetu Lonetu, Matiju Mataju itd. Besedila so tako razvrščena od otroštva do starosti.

V pesmicah se zrcalijo vsakdanji prazniki, zaljubljenost, poroka, staranje in smrt. V njih je mogoče zaslediti odsev vojne in tujine. Nekatera besedila so zapisana tudi v nerazumljivih zvočnih sklopkih, ki lahko spominjajo na italijanshino ali na kakšen drugi jezik, ali pa so s svojo zvočnostjo samo zadosten razlog za otrokovo igro.

Knjiga pa ni namenjena samo naključnemu bralcu, ampak je tudi "odličen pripomoček in gradivo za predšolsko in šolsko rabo na celotnem slovenskem ozemlju", kot je v svoji recenziji zapisal Janez Bogataj. Dušica Kunaver pa ugotavlja, da naj bi knjigo "spoznali tudi mladi starši in se naučili iz nje drobnih skrivnosti, s katerimi so starši v starih

dneh pričarali sonček v otroštvo svojih otrok tudi v časih, ki niso bili sončni."

Oba recenzenta upata (in sama se jima pridružujem), da bodo tej knjigi sledile še druge podobne, in si želita, da bi Franc Černigoj objavil še kaj iz svoje bogate zbirke primorskega ustnega izročila.